

JOZUE – BOŽÍ POVOLÁNÍ

Jozue 1,1-9

Stará generace odchází. Všichni kdo vyšli z Egypta a bylo jim tehdy víc jak 20 let, v poušti zemřeli. Před branami Kanaánu stojí úplně obměněný Izrael. A všichni byli zvyklí na Mojžíše jako svého vůdce. Nepoznali nikoho jiného, kdo by je vedl. A teď v té kritické chvíli velký vůdce Mojžíš umírá. Bible o něm říká: „*Nikdy ... již v Izraeli nepovstal prorok jako Mojžíš, jemuž by se dal Hospodin poznat tvář v tvář*“ (Dt 34,10). Mojžíš zemřel. Co bude dál? Začátek knihy Jozue ukazuje, že s jedním člověkem, byť by to byl člověk sebevýznamnější Boží dílo ani nestojí ani nepadá. Nikdo ze sz postav se nemohl vyrovnat velkému Mojžíšovi. Ale vymřelo Boží dílo s Mojžíšem? Jistě že ne. Lidé přichází a odchází, vstoupí do velikého Božího příběhu a zase z něj vystoupí, ale ten Boží příběh nekončí, pokračuje dál. Mojžíš odešel, přichází Jozue, jeho nástupce. A tak je to pro nás pokořující i nadějně zároveň. Pokořující proto, že nikdo z nás nemůže připsávat řádky do Božího příběhu na této zemi věčně. Ale nadějně v tom, že i když my jednou odložíme svá pera, Bůh psát nepřestane.

Velký úkol

Mojžíš dopsal a nyní je na Jozuovi, aby v příběhu pokračoval. Ale nečekají ho nějaké idylické kapitoly plné pokoje a blaženosti. Jozue rovnýma nohama vstoupil do období válek a bojů. Zaslíbenou zemi totiž drží zlé a zvrhlé národy, o nichž Bible píše, že sama země je už na sobě nesnesla a chtěla je vyvrhnout ven (Lv 18,25). Před Jozuem tak stojí velmi těžký a dlouhý úkol. Doba plná bojů a nebezpečí. Nespadlo to ovšem na něj jako blesk z čistého nebe. Byl na tento úkol nového vůdce lidu dlouhodobě a cíleně připravován. Slyšeli jsme, že Jozue Mojžíšovi „*přisluhoval*“. Držel se ho, leccos od něj jistě odkoukal, přiučil se a měl tak dobrý vhled do vedení národa. Navíc se o něm píše: „*Jozue, syn Núnův, byl naplněn duchem moudrosti. Mojžíš totiž na něho vložil své ruce*“ (Dt 34,9). Zdá se tedy, že náročná úkol vůdce a od nynějška i vojevůdce byl vložen do rukou člověka cele připraveného, zralého, moudrého a zodpovědného. Nebyl to žádný zelenáč. Měl vysokou školu života po boku Mojžíše a tato škola trvala 40 let! Z takového člověka už přece něco musí být. Ale jakkoli byl Jozue připraven teoreticky, praxe je přeci jenom vždycky ještě něco jiného. Teorie a učňovské zkušenosti jsou nutné. Ale vstup do plné praxe, nota bene tak tak nebezpečné, to bylo něco jiného. Od začátku má být jasné, že Jozue sám na tak velký úkol nestačí. Potřebuje Boží pomoc. A proto dříve než se vrhne do bojů, bere si ho Pán Bůh stranou a promlouvá k jeho srdci. Dodává mu odvahy a povzbuzuje ho. A co mu Pán Bůh řekl? Vlastně tři věci: 1) Vymezil mu jeho **úkol**. V čem bude spočívat jeho poslání. 2) Dal mu svá **zaslíbení** pomoci. 3) Ukazuje mu na **podmínky**, za kterých mu bude moci Bůh požehnat. Úkol, zaslíbení a podmínky.

1. Úkol

Boží úkol zněl poměrně jednoduše: „*Nyní tedy vstaň a přejdi s veškerým tímto lidem přes tento Jordán do země, kterou dávám Izraelcům*“ (v. 2). Zdá se jako by to měl být selanka. Prostě vezmi lid a vejďte. Ale už před těma čtyřiceti lety bylo zjevné, že Izrael bude muset o svou zemi bojovat s mnohem početnějším a silnějším nepřítelem. Ani teď se na tom nic nezměnilo. Izraelci nebyli válečníky i když tu a tam museli nějaký ten nájezd cizích kmenů odrazit. Nyní je čeká něco docela jiného. Válka. Přesněji delší válečné tažení a to proti početnějším a silnějším kmenům a jejich ohrazeným městům. Žádnou zkušenost s tím nemají.

Díky Bohu, neštěstí (aspoň zatím) nemusíme bojovat v poli. Nicméně boje se nám také nevyhýbají. „*Bojuj dobrý boj víry*“ připomíná ap. Pavel spolupracovníku Timoteovi (1Tm 6,12). Je pořád s čím se potýkat. Pravda, nejde při tom většinou o život, ale potrápení být můžeme silně. Kolik sil nás stojí boje s nepřijemnými lidmi, s nemocemi, s hloupostí a bezohledností, s vlastními pokušeními, s náročnými úkoly v rodině či zaměstnání – toho stresu, obav a nejistot. Také nemůžeme říci, že bychom byli na vše dost připraveni. I když můžeme mít leccos za sebou, mít mnohé zkušenosti a myslet si, že nás už nic nerozhází, býváme přece vyvedeni z míry náhlými událostmi a nepřijemností. Jozue měl úkol: bojovat s nepřítelem. Ke svému úkolu obdržel Jozue ještě jeden úkol: „*Buď rozhodný a udatný, neboť ty rozdělíš tomuto lidu zemi v dědictví*“ (v. 6). Bez rozhodnosti a odvahy se těžko vedou a vyhrávají boje. Svě o tom vědí mnozí poražení ve válce. Měli třeba početní i materiální převahu, ale protivník měl rozhodnějiho a udatnějiho ducha. Buď rozhodný a udatný. To se ovšem snadno řekne. Kdo by o to nestál? Ale kde brát odvalu a rozhodnost? Ta přece neroste na stromě. Bůh tady přichází Jozuovi na pomoc. K úkolům mu přidává také své zaslíbení. Tak povzbuzuje jeho odvalu. Co mu Bůh slíbil?

2. Zaslíbení

„*Dal jsem vám každé místo, na které vaše noha šlápně, jak jsem přislíbil Mojžíšovi ... Po všechny dny tvého života se proti tobě nikdo nepostaví. Jako jsem byl s Mojžíšem, budu i s tebou. Nenechám tě klesnout a*

neopustím tě“ (v. 3-5). Mohli bychom si říci, že s takovými přísliby se muselo snadno bojovat. No, snáze snad, ale snadno jistě ne. Pravda, Bůh dal Jozuovi mimořádný slib – budu s tebou stále ... nikdy tě neopustím ... nenechám tě padnout ... nikdo tě nepřemůže. Nádherné sliby. Ale zatím ještě ne realita! Jozue musel těmto slibům napřed uvěřit a jednat podle nich i když neměl v ruce nic hmatatelného. A to není vždy jednoduché. Copak to neznáme? Cožpak i nám Kristus neslibil, že bude s námi po všechny dny. Víme to, připomínáme si to. Ale když přijde nebezpečí, tak se tu více tu méně chvějeme. Věříme, že Pán Bůh je s námi, že nás neopustí, ale z ocele přeci jen nejsme. Duch věří, ale tělo se někdy třese. Pán Bůh nás nezavazuje překážek, těžkostí a bojů. Musíme se s nimi utkat chtě nechtě. Musíme překonávat nejistotu, strach a v důvěře v jeho pomoc jednat. Význam Božích slibů tkví v tom, že nám připomínají, že na tyto nutné a nevyhnutelné boje nejsme sami. Připomínáme si zde, že Bůh sám v Ježíši Kristu vstoupil doprostřed bolestí tohoto světa. Ježíš vstoupil do lidského příběhu tak, že na sebe vzal kříž lidských bolestí, úzkostí a hříchu. Skrze kříž s námi zůstává tajemným způsobem spojen. Ve svých bojích a trápeních můžeme vědět a cítit, že je s námi někdo větší, kdo sám prošel zkouškami a bolestí, a vyšel z nich jako vítěz, světlo a naděje. Tento je také s námi. S tebou i se mnou.

3. Podmínky

Jozue tedy obdržel od Boha úkol, obdržel také povzbuzení a příslib Boží pomoci. Nakonec ještě Jozue musí slyšet, že Boží pomoc není nic samozřejmého (v. 8). Tato slova Jozuovi připomínala, že Boží požehnání není něco na co by měl člověk nárok bez ohledu na to jak žije a smýšlí. Má-li Jozua provázet Boží požehnání a mají-li se naplnit všechny ty velké Boží sliby, je zapotřebí, aby se Jozue Pána Boha věrně držel. Pán Bůh říká Jozuovi: Má-li tě na cestě provázet zdar, *nezapomeň na má slova*. Tam, kde člověk přestává cítit Boží rády s údivem zjišťuje, že namísto vysněné svobody přichází chaos, zmatek a rozvrat – v manželství, v politice, ekonomice atd. Proto Pán Bůh tak důtklivě nabádá Jozua, aby se držel knihy Zákona, tedy knihy Božích přikázání (Tóra, Desatero). Ne proto, že by chtěl Jozua svými nařízeními sešněrovat, ale naopak osvobodit jeho srdce k velikému a náročnému úkolu. Pro své plány Pán Bůh nepotřebuje až tak lidi schopné, obdařené mimořádnými vlohami, jako spíše lidi, kteří jsou ochotni jej poslouchat a následovat. Pomoci k tomu držet se Pána Boha má Jozuovi kniha Mojžíšova Zákona (Tóra). Dnes bychom řekli prostě Bible coby souhrn Božích rad a poznání Boha. Co s touto knihou má Jozue dělat?

- Neopouštět ji: *„Neodchyluj se od něho (zákona) napravo ani nalevo“* Nevybírej si jen to, co se ti líbí a hodí. *„Kniha tohoto zákona ať se ne vzdálí od tvých úst“* (v. 7-8). Je zajímavé, že tu Pán Bůh neříká ať ti nesejde z očí - kniha se přeče čte - ale od tvých úst. Zřejmě to vychází z praxe, že Tóra se memorovala nebo i četla nahlas, při bohoslužbách. Boží vůle má být rozpoznána, slyšena a připomínána. Odtud křesťanský důraz na pravidelný kontakt s Biblií.

- Rozjímat nad ní: *„Rozjímej nad ním ve dne v noci“* (v. 8). Pro někoho je rozjímání nad Biblií zbytečná zdržující procedura určená toliko pro hloubaly. Ale rozjímání nám pomáhá proniknout do hloubky Boží moudrosti. Bible není jen souhrn jakýchsi pravidel. V Bibli to pulsuje všemi odstíny života a přímo to vybízí, abychom se u ní zastavili, rozjímali, domýšleli, propojovali se svým životem. Rozjímání zamezí tomu, abychom pojímali biblické texty povrchně.

- Plnit ji: *„bedlivě plň vše, co je v zákoně, který ti přikázal Mojžíš, můj služebník“* (v. 7). Číst Bibli může kde kdo, ba opakovaně a dlouho. Ale četbou to nemá skončit. Bible je určena k žití. Teprve když v sobě najdeme odvahu zařídít se v životě podle Boží vůle, poznáváme hloubku a moudrost Bible.

Závěr

Před Jozuem stál velký úkol. Vést lid v těžké době bojů. Život už je takový, je to často zápas, boj. A to i na poli duchovního zápasu o nesení evangelia světu. Ap. Pavel např. popisoval své pocity ze služby v Makedonii: *„Když jsme přišli do Makedonie, nenašli jsme ve svých těžkostech žádnou úlevu, všude jen tíseň: navenek boje, uvnitř úzkosti“* (2K 7,5). Možná i nás se dotknou různé zápasy. Nemusí to být nutně zápasy s někým, ale vždy o něco: v duchovní službě, ale i v životě, v práci, v práci, v manželství sám se sebou... Dost možná si přitom budeme připadat malí a bezmocní. Ale nad tím vším – tak jako k Jozuovi – tak i k nám přichází Boží zaslíbení: Já jsem s vámi po všechny dny, neopustím tě ani tě nenechám klesnout. Jde s námi přeče Ježíš, který sám na sobě zakusil všechna pokušení jako my. On obstál – ne proto, aby se nad nás mohl povyšovat, ale abychom v něm nacházeli sílu a naději. Jde s námi vítěz. To je naše naděje pro budoucnost. Pomocí na cestě s Bohem je nám pak i Boží slovo, Bible. Buďme s ní v kontaktu, rozjímejme ji a především svým životem objevujme, jak jakou pomocí je zařídít se podle toho, co je zde napsáno.